

TEKI ŹRÓDŁOWE

Obraz stanu wojennego
w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Teki źródłowe

Muzeum Historyczne w Lubinie

Obraz stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Prezentujemy Państwu teleksy, jakie wysyłano z Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Legnicy (KW PZPR) do Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (KC PZPR). Opieramy się na zachowanych materiałach zdeponowanych w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, Odział Legnica (AP Legnica). Numeracja wskazuje, iż nie wszystkie teleksy się zachowały. Podczas prac edytorskich ujednoliliśmy pisownię, w tym znaki interpunkcyjne. Aparat naukowy służy do dalszych prac poznawczych związanych z życiem codziennym w Zagłębiu Miedziowym, a także ma za zadanie ułatwić odbiór dokumentu.

1983, lipiec 5
Teleks nr 325

AP Legnica, KW PZPR, sygn. 759
maszynopis

Zgodnie z przyjętymi ustaleniami przekazujemy informację o procesie organizowania się związków zawodowych w województwie legnickim.

DANE STATYSTYCZNE

I. Ogółem w województwie

1. Ilość jednostek organizacyjnych	– 392
2. Ilość jednostek org., w których działają grupy inicjatywne i komitety założycielskie	– 116
w tym: grupy inicjatywne	– 76
komitety założycielskie	– 40
3. Ilość zarejestrowanych związków zawodowych	– 247
w tym: zarejestrowanych poza woj. legnickim	– 23
4. Ilość związków, w których wybrano zarządy	– 193
w tym: funkcję przewodniczącego pełnią członkowie PZPR	– 100
5. Ilość osób, które zgłosiły akces do związków zawodowych	– 36 419
w tym: członków zarejestrowanych zw. zawod.	– 32 517
6. członków PZPR	– 7564

II. Zakłady w zainteresowaniu KC PZPR

1. Ilość zakładów	– 4
2. Ilość zarejestrowanych związków zawod	– 4
3. Ilość związków, w których wybrano zarządy	– 4
4. w tym funkcję przewodniczącego pełnią członkowie PZPR	– 3
5. Ilość członków związku	– 3684
w tym członków PZPR	– 1182

CZEŚĆ OPISOWA

W okresie minionego miesiąca odnotowany został dalszy postęp w budowie i rozwoju związków zawodowych. Najkorzystniejszą tendencją jest zmniejszenie się ilości jednostek organizacyjnych, w których było brak inicjatywy w zakresie tworzenia związku zawodowego z 49 (stan na 4.06.83) do 29.

Aktualnie grupy inicjatywne, komitety założycielskie i zarejestrowane związki zawodowe działają w 93%, w których mogą powstać związki zawodowe. W stosunku do zatrudnionych w województwie osoby zgłaszające akces wstąpienia do związków zawodowych stanowią 21% (członkowie zw. zaw. 18,5%). W przeciągu czerwca br. liczba członków związków zawodowych wzrosła o ponad 3000.

Te pozytywne zmiany są wynikiem prawidłowej realizacji ustaleń podjętych przez Wojewódzki Sztab ds. Związków Zawodowych oraz niesłabnących wysiłków instancji i organizacji partyjnych w kierunku stopniowego i systematycznego rozwoju ruchu związkowego. Z podjętych w tym zakresie działań odnotować należy:

- odbycie narady sekretarzy organizacyjnych instancji podstawowych poświęconej problematyce związków zawodowych,
- przeprowadzenie w instancjach podstawowych rozmów z sekretarzami KZ/POP i dyrektorami zakładów, gdzie brak było działalności związkowej, bądź postępu w rozwoju ruchu związkowego,
- zorganizowanie przez Wydział Polityczno-Organizacyjny KW kursu dla przewodniczących związków zawodowych – członków PZPR. Kurs odbył się w dniach 7–9.06.83 r., udział wzięło 53 towarzyszy,
- organizowanie raz w miesiącu spotkań z przewodniczącymi zw. zawodowych z terenu województwa,
- pierwsze spotkanie odbyło się 8.06.83 r., udział wzięło 24 przewodniczących, którzy spotkanie uznali za celowe i pomocne w ich pracy. Organizatorem spotkań jest Sektor Społeczno-Zawodowy KW;
- comiesięczne analizy i oceny rozwoju ruchu związkowego – podczas posiedzeń Egzekutyw KMG,
- poruszenie tematyki związkowej podczas zebrań POP, OOP w zakładach pracy,
- odbycie narady z I sekretarzami POP i prezesami spółdzielni poświęconej problematyce związków zawodowych.

W wyniku tych działań nastąpił dalszy wzrost udziału członków partii w związkach zawodowych i aktualnie do związków należy 7564 towarzyszy co w odniesieniu do ilości członków partii w zakładach, w których mogą powstać związki zawodowe stanowi 33,6% a w odniesieniu do ilości członków związków członkowie PZPR stanowią 23%.

Nadal utrzymuje się niski udział kadry inżyniersko-technicznej w związkach zawodowych. W 57 zakładach będących w zainteresowaniu KW PZPR ponad 70% kadry nie należy do związków zawodowych. Poza nielicznymi przypadkami kierownictwa zakładów pracy wykazują małe zainteresowanie rozwojem ruchu związkowego. W dalszym ciągu w środowisku spółdzielczym pomimo przeprowadzonych rozmów z I sekretarzami POP i prezesami utrzymuje się opór zarządów spółdzielni przed tworzeniem związków zawodowych, które twierdzą, że funkcje te wypełnia rada spółdzielni, a związki są niepotrzebne.

Aktualnie w wyniku odbytego spotkania i przeprowadzonych rozmów indywidualnych z kierownictwami polityczno-gospodarczymi spółdzielczości pracy w 2-ch spółdzielniach działają zarejestrowane związki zawodowe, w 7 grupy inicjatywne lub KZ, a w 9-ciu brak działalności związkowej.

Podobnie jak w poprzednich miesiącach Wojewódzki Zespół Konsultacyjno-Doradczy ds. Związków Zawodowych przy WRN prowadzi działania inspiratorsko-organizatorskie wśród związkowców w poszczególnych resortach oraz zajmuje się poradnictwem prawnym.

W m-cu czerwcu zorganizował między innymi:

- spotkanie przewodniczących związków zawodowych z zakładów przemysłu lekkiego,
- spotkania przewodniczących związków zawodowych z resortu rolnictwa,
- odbyły swoje posiedzenie, w wyniku którego wystosował apel do dyrektorów zakładów o udzielenie daleko idącej pomocy w sferze prawnej, organizacyjnej i ekonomicznej związkom zawodowym,
- przeszkolił (przy współpracy z TWWP) na zorganizowanym kursie 52 przewodniczących związków zawodowych,
- doprowadził do powstania tymczasowych wojewódzkich rad koordynacyjnych związkowców z resortów: rolnictwa, oświaty, służby zdrowia, przemysłu lekkiego, zakładów KGHM.

W dniu 30.06.1983 r. obradował Wojewódzki Sztab ds. Związków Zawodowych, który zapoznał się z aktualną sytuacją w rozwoju ruchu związkowego. W podjętych decyzjach sztab między innymi zalecił:

- powołać zespół do zbadania możliwości utworzenia związków zawodowych w spółdzielczości pracy (w skład zespołu wejdą członkowie PZPR pracujący w spółdzielczości pracy),
- wypracować lepszy sposób (pod względem merytorycznym i formy) pokazywania w środkach masowego przekazu przykładów działalności związkowej,
- skierować do instancji podstawowych i organizacji partyjnych 57 zakładów list poruszający problematykę związkową – stanowiący jednocześnie podstawę do partyjnej dyskusji nad związkami,
- powołać pod egidą ZPP zespół prawników do udzielania pomocy prawnej związkom zawodowym.

- Egzekutywom instancji podstawowych w m-cach lipiec–sierpień dokonać oceny działalności organizacji partyjnych na rzecz związków zawodowych kończącej się przydzieleniem zadań dla członków PZPR,
- przygotować szkolenie dla wszystkich przewodniczących związków zawodowych szkolenie (termin wrzesień–październik),
- organizować przez Sektor Społeczno-Zawodowy KW spotkania i narady z związkowcami.

Ponadto Sztab zalecił poinformowanie KC PZPR o sugestiach zebranych przez członków sztabu wśród związkowców w zakładach pracy.

Związkowcy uważają, że w celu większego zainteresowania załóg przynależnością do związków zawodowych należy:

- przekazać część uprawnień socjalnych pozostających w gestii zakładów pracy organizacjom związkowym (np. kasy zapomogowo-pożyczkowe, wczasy pracownicze, kolonie i inne)
- środki masowego przekazu powinny w sposób bardziej sugestywny i skuteczny niż dotąd ukazywać niezbędną istnienie związków zawodowych,
- przeanalizować konieczność tak częstego odrywania przewodniczących od pracy związkowej w swoich zakładach poprzez organizowane narady i spotkania np. w tworzeniu struktur ponadzakładowych. Bardzo często ich nieobecność powoduje zaniedbywanie pracy związkowej w swoich zakładach co np. uwidacznia się w bardzo powolnym tworzeniu struktur oddolnych, braku częstego bezpośredniego kontaktu z pracownikami.

Sekretarz KW PZPR

Zbigniew Korpaczewski

Muzeum Historyczne w Lubinie

Seria wydawnicza:
Teki Źródłowe Muzeum Historycznego w Lubinie

Tom IV
Obraz stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Wstęp, wybór i opracowanie
Marek Zawadka

Opracowanie graficzne
Jacek Świerad

Skład i łamanie
Ewa Danilewicz

Publikacja w ramach projektu: *40. rocznica stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym 1981–1983*, pod redakcją Marka Zawadki

© Copyright by Muzeum Historyczne w Lubinie
Lubin 2021–2023